

Betænkning

over

I. forslag til lov om ændring af myndighedsloven. (Myndighedsalderen) og II. forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser med 20 års aldersgrænser m.v.

(Afgivet af retsudvalget den 20. maj 1976).

Udvalget har behandlet lovforslagene i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til justitsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Et *flertal* (socialdemokratiets, det radikale venstres og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget samt Birgitte Oxdam (V), Tange (FP) og Voigt (FP)) indstiller lovforslagene til *vedtagelse* med det af justitsministeren stillede ændringsforslag.

Et mindretal inden for flertallet (det radikale venstres medlem af udvalget) understreger, at hans parti i sit program kræver, at der gives valgret til alle borgere over 18 år, og at myndighedsalderen bør samfalde dermed. Det er derfor efter mindretallets opfattelse utilfredsstillende, at regeringen, der vel i princippet deler den opfattelse, som også er det radikale venstres, ikke samtidig har fremsat forslag til ændring af valgets- og myndighedsalderen, således at 18 års grænsen på én gang kunne vedtages på begge områder.

Det radikale venstre har siden lovforslagets 1. behandling den 19. marts 1976 opfordret regeringen til også at fremsætte forslag til ny valglov, men desværre forgæves. Partiet finder det ikke rigtigt selv at fremsætte et nyt lovforslag på dette sene tidspunkt af folketingssamlingen, men vil gerne ved denne betænkning afgive tilkendegive, at forslaget om 18 års valgsalder vil blive fremsat af det

radikale venstre straks ved begyndelsen af folketingsamlingen 1976-77.

Selv om det er utilfredsstillende, at spørgsmålet om valgets- og myndighedsalder ikke kan blive afgjort på én gang, således at vi risikerer på ny at skulle gennemleve en periode, hvor der er forskellig grænse på disse to områder, vil det radikale venstre dog ikke nu, hvor spørgsmålet om myndighedsalderen foreligger til afgørelse, demonstrere sin utilfredshed med den fremgangsmåde, som regeringen har valgt, ved at gå imod en myndighedsalder, der stemmer med partiets program.

Et andet mindretal inden for flertallet (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) mener ligesom det radikale mindretal, at der bør være sammenfald mellem myndighedsalder og valgsalder, og kan derfor tilslutte sig beklagelsen af, at justitsministeren ikke i forbindelse med nærværende forslag har fremsat forslag til nedsættelse af valgsalderen.

Et tredje mindretal inden for flertallet (Tange (FP) og Voigt (FP)) finder det urimeligt, at voksne unge, hvoraf mange selv tjener til livets ophold, har stiftet hjem og har fået børn, skal betragtes som umyndige, der skal have værgens tilladelse til at indgå daglige retshandler af nogen betydning.

Nævnte mindretal finder det uforståeligt, at samfundet i dag anser 18-årige unge mænd for at være så udviklede, at de er i stand til at

indgå i landets forsvarsstyrker, men ikke så udviklede, at de kan købe en knallert på afbetaling.

Et *mindretal* (Elsebeth Kock-Petersen (V), Mette Madsen (V), Nathalie Lind (V), Wamberg (FP) og Poul H. Møller (KrF)) indstiller lovforslagene til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et *mindretal* inden for mindretallet (Elsebeth Kock-Petersen (V), Mette Madsen (V) og Nathalie Lind (V)) finder, at der ikke kan fremføres store principielle betragtninger over spørgsmålet, om myndighedsalderen skal være 20 år eller 18 år, men mindretallet finder, at nedsættelse af myndighedsalder og det af et *mindretal* inden for flertallet bebudede forslag om nedsættelse af valgretsalderen ikke er ønskværdigt nu.

Et andet *mindretal* inden for mindretallet (Wamberg (FP)) finder, at den beskyttelsespolitik, der er gennemført over for børn og unge i både opvækst-, skole- og uddannelsesperioden, mod konfrontation med livets barske realiteter – når der ses bort fra blandt meget andet mere eller mindre vild sexudfoldelse, ophold på Christiania, demonstrationer for større ungdomstilskud eller andre lignende aktiviteter som udtryk for maksimal »ungdomsfrigørelse« – gør flertallet af unge uegnet til en nedsættelse af myndighedsalderen på nuværende tidspunkt.

Den eksisterende lovgivning administreres ifølge de oplysninger, der er fremkommet under udvalgsarbejdet, så liberalt, at det *mindretal* af unge i alderen fra 18–20 år, der må anses for egnet til at træffe selvstændige, retsbindende dispositioner, f. eks. køb af ejendom, etablering af selvstændig forretning etc., uden vanskeligheder får de nødvendige dispensationer.

Et tredje *mindretal* inden for mindretallet (kristeligt folkepartis medlem af udvalget) mener, at mange unge mellem 18 og 20 år ikke er modne nok til at leve op til såvel de krav som de rettigheder, en myndighedsalder på 18 år vil stille dem over for.

Et *andet mindretal* (det konservative folkepartis medlem af udvalget) finder, at forholdene omkring spørgsmålet om nedsættelse af myndighedsalderen til 18 år ikke er afklaret på en sådan måde, at det vil være rimeligt at

fremme lovforslagene. Der er under udvalgsbehandlingen fremkommet synspunkter om den manglende eller utilstrækkelige beskyttelse af unge personer ved indgåelse af retshandler, som de på grund af manglende modenhed og erfaring ikke fuldt ud kan overse rækkevidden af. Da det yderligere fra anden side er fremhævet, at myndighedsalder og valgretsalder bør være den samme, må spørgsmålet herom tages op til samlet overvejelse af betimeligheden heraf, og det kan være tænkeligt, at dette forhold kan betyde ændret stillingtagen til spørgsmålet om myndighedsalderen.

Det vil være rimeligt, om spørgsmålene omkring myndighedsalder og valgretsalder undergives en nøje prøvelse, og at der kommer en debat i gang i befolkningen herom.

Mindretallet vil derfor ikke være med til at fremme lovforslagene og vil redegøre for sin stilling ved lovforslagenes 2. behandling.

Et *tredje mindretal* (Danmarks kommunistiske partis medlem af udvalget) indstiller lovforslagene til *vedtagelse* med det af justitsministeren stillede ændringsforslag samt med det af nævnte *mindretal* stillede ændringsforslag, hvorefter lovforslagene foreslås at træde i kraft samtidig med en nedsættelse af valgretsalderen til 18 år.

Æ n d r i n g s f o r s l a g .

I. forslag til lov om ændring af myndighedsloven. (Myndighedsalderen).

Til § 2.

Af et *mindretal* (Kaj Hansen (DKP)):

Paragraffen affattes således:

»Loven træder i kraft samtidig med ikrafttrædelsen af en lov om nedsættelse af valgretsalderen til 18 år.«

II. forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser med 20 års aldersgrænser m. v.

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Ole Espersen (S), Hjortnæs (S), Ejler Koch (S), Buchart Petersen (S), Tastesen (S), Birgitte Oxdam (V), Tange (FP), Voigt (FP), Gudme (RV), Ebba Strange (SF) og Kaj Hansen (DKP)):

